

Ամեն օր կհաստատուի: — Մէկ հասարակական փարայ է: — Մայրաքաղաքի մէջ բաժանորդ: Ըրալ ուղղութեամբ Մէկ (Մէծիւս պիտի վճարէ 10) թուոյ համար: Իսկ դաւաճաց մէջ 25 դր: դարձեալ 100 թուոյ համար: Թղթատարութեան ծախքէն աւելի ըլլալով: — Տնտեսական տուր 40 փարայ է մէկ անգամի համար: — Լաւրիս վերաբերեալ նամակ և ուրիշ որ և է դրութեան պէտք է ուղղել տա Տնօրէնին և Կոմստանդնուպոլսի Մոհամետ փաշա Գաշլուգճի խան վերի յարկը թիւ 9:

ԸՆԴՈՒ

Գաշլուգճի խանի գրասենեակը ճշգրտած ըլլալով, այսուհետև պէտք է կալաթա Սիւհէնախանեան տպարանը ղրկել օրագրոյ տնօրինութեան վերաբերեալ նամակ կամ ուրիշ որևէ գրութիւն:

ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ԴԵՐԲԻՆ

Պաշտատի նախորդ կուսակալ վոեմ. Նամրգ փաշան ղինուորական գործոց պաշտօնեայ անուանեցաւ կայսերական հրամանաւ:

— Կայսերական կառավարութիւնը անցեալ կիւրակէ օրը Սուլթանի երկաթուղայի ղինութեան համար վերջին որոշումը տուած ըլլալով, յանձնառու ընկերութեան գործակալները կնքեր են պէտք եղած դաշնագիրը:

— Սրբայի և Սուլթանի իշխանութեանց մէջ թղթատարութեան և հեռագրի վերաբերեալ դաշնագրութիւն մը պիտի հաստատուի:

— Կարսի մէջ աւազակները փաճաւակնուց ու ժողովրդեան շատ վնասներ հասցունելուն համար, իշխանութեան կողմանէ հրաման եղեր է օր զանոնք ստաննողը որևէ պատաս-

խանատուութենէ ազատ ըլլայ:

— Ընտրիոց ղինուորական հրաման նատարներէն մէկը այս օրերս մայրաքաղաքս դաւալ, երևելի տեղեր ու պարահանդէսներ մտած ու երած առեւնը հեռադրով մը հաս ծանուցուեր է թէ իտաքեայ մէկն է: Հետեւաբար ոստիկանութեան կողմանէ բռնուելով ղրկուեր է:

— Ընտրիանուպոլսոյ ռուսական հիւպատոսը որ ժամանակէ մ'ի վեր մայրաքաղաքս կգտնուէր, ռուսաց դեսպանատան թորգման անուանուեր է:

— Ընտրիի Գաղաթէր անուանեցաւ խայրուլաս էֆենտին, որ երբեմն օգոստ. Սուլթանին առաջին իման էր:

— Սուլթանի Գաղաթէր անուանեցաւ Ֆէհմի էֆենտին, որ օգոստ. Սուլթանին հօժան էր:

— Կրետէն փետր 16 թուով գրծուած նամակէ մը կքաղենք:

«Կղղիս բարւոքելու վիճակին մէջ ընէ, և ժողովուրդը մեծ վստահութիւն ունի կառավարութեան վրայ:

«Կհաւատեն թէ Ռուս ամիրալը հրաման ընդունելու է իւր կառաւիքութենէն՝ կրետացի ընտանիք Յուսանան չտանելու: Եթէ ստոյգ է

այս լուրը, եթէ կրեաւայիք միայն Յունաստանէն օգնութիւն մը պիտի յուսան, ուրեմն շուտով պիտի ստիպուին հնազանդիլ:

«Լըսուի թէ Սելինյի բնակիչները կտատրաստուին եղեր հնազանդելու, և կտպասեն որ Օսմանեան կառավարութիւնը գուեղ մը զօրք զրկէ աստատմբաց դէմ զիրենք պաշտպանելու համար: Եւ իրաւամբ ալ զօրք պիտի զրկուի եթէ Վարսի մէջ շինուած պատնէշները աւարտին:

«Բանտիայի տաճիկ պատգամաւորներ բաղմամբիւ ստորագրութեամբ աղերսագիր մը ներկայացուցին բարձ. մեծեպարքոսին. կերևայ թէ այս աղերսագիրը Օսմանեան կառավարութեան այժմեան բռնած ընթացքին հակառակ գաղափարներ կը յայտնէ: Պատգամաւորաց գլխաւոր Պապուկ Վալի անձը և շատ մը ստորագրութեան տէրեր բանտարկուած են այժմ»:

ԱՅԼԵՒԻՅԼԻՔ

Կըսուի թէ Իտալիոյ Թագաւորը արքունի գերդաստանին բոլոր անդամները Ֆիօրէնցա ժողովելով, ժողով մը պիտի ընէ՝ ուր դքսէն և ոչ մէկը պիտի գտնուի եղեր: Վրագիրք զանազան դիտողութիւններ կրնեն այս գումարման վրայ, և ոմանք կկարծեն թէ Վիլթոր Վիմանուէլ այսպէս վերջին որոշում մը պիտի տայ իւր հրաժարականին:

— Իտալիոյ Պրէշիա գաւառին մէջ Ղարտէ ըստած լծին եղերքը բարձրաշէն պանդոկ մը շինուելէն ի վեր ամեն օր մէկմէկ կանդուռն իջնելով մինչև հիմա մէկ մասը ջրով լցուեր է: Տէրը կերակուր եփելով ծախել ու

ստակ շահիլը մէկդի դնելով, սրանդուկին այս վիճակը տեսնել ուղղակի տաքքիր անձերէ մէկմէկ մուտք առնելով ներս կաւնէ և հիմա այսպէս շատ ստակ կշահի եղեր:

— Վերիկայի հասարակապետութիւնը որոշեր է որ երիտասարդ մը մինչև որ 25 տարեկան չըլլայ՝ չկարգուի, և 18 տարեկանէն վար եղող օրիարդք չհարսնանան: Եւ 45 տարեկանէն վեր և խեղանդամ եղող կանանց ամուսնութեան հրամանն չտալ: Եւ որոշումն անշուշտ բժշկական դիտողութեանց վրայ հիմնեալ ըլլալով, մերայնոց ուշագրութեան ալ արժանի է:

— Իտալիոյ Թագաւորն, իւր որդւոյն ամուսնութեան առթիւ, ներում պիտի շնորհէ թէթեւ յանցանք դատապարտեալ բաղմամբիւ անձանց և գլխաւոր յանցաւորոց պատժոյ ժամանակը պիտի կարճեցունէ:

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը իբր գեսպան Հռոմ պիտի զրկէ հռոմէական պաշտօնակալ մը, և Պապը Բեդերստուրի ներկայացուցիչ պիտի ունենայ եղեր դարձեալ: Եւ երկու կառավարութեանց մէջ ատենէ մը ի վեր այսպիսի յարաբերութիւններ դադրած էին, Ռուսիոյ կառավարութեան կողմանէ լեհացւոց տրուած նեղութեանց պատճառաւ, որոց համար Պապը շատ զայրացած և բոլոր աղբարարութիւնները ապարդիւն մընայած ըլլալով երկու կողմանց ներկայացուցիչները ետ կանչուած էին:

— Ինտոնի պանքային մէջ 22 միլիոն լիրա առանց շահու առանդ դրուած, և սեղանաւորաց քով ալ պատրաստ ստակ շատցած ըլլալով, երկու երեք ամիսէն և տարին 100/ին 11/2 շահ վճարելու պայմանաւ հաստատ գրով մը փոխառութիւն կրնայ ըլլալ եղեր:

Փարիզի մէջ ալ կառավարութեան պանքան 100 միլիոն ֆրանքի չափ գումար մը հասարակութեան կողմանէ յանձնուեր է, անշուշտ վստահութիւն չըլլալով Աւրոսիոյ ներկայ տարւոյ միջնակին վրայ :

— Նոյեալ սեպտեմբեր ամսոյն մէջ լիբերիկայէն Նիգրիա 500 հազար, և Աւրոսիոյ ուրիշ կողմերը 250 հազար հակ բամպակ զրկուեր է :

— Պրիւքսէլի (Պէլճիգա) մէջ անցեալները սաստիկ փոթորիկ մը պատահելով, բազմաթիւ հինաւուրց ծառեր արմատախիլ ըրեր, շատ տուններ փլուցեր և ուրիշ մնասններ հասուցեր է :

— Մատրիոյ մէջ անցեալ տարի 145 հոգի ինքզինքնին սպաննելու ելեր են : Ընդմէ միայն 11 հոգի կրցեր են ինքզինքնին սպաննել : Ութսուն և մէկը կին իսկ մնացածը այր են, որոց մէջ 11էն մինչև 14 տարեկան եղող 15 տղայք կ'սնուին եղեր :

— Սոսիւտայի մէջ սնանկացեալ վաճառական մը խնդրեր է որ հաշուէ տուժարները չքննուին և իրեն թոյլ տրուի մինչև երկու տարի վճարել իւր պարտուց կէտը, բայց չէ ընդունուեր այս խնդիրը :

— Սոսիոյ մէջ այսուհետև իբրև հրէշ (Թուրլամպաճի) պիտի գործածուին եղեր նաւաստիք և կարելի եղածին չափ արքունի նաւաստիք, այս կարգի անձինք աւելի տոկուն և ծարտար ըլլալուն համար :

— Բարիզէն եկած հեռագիր մը իմաց կուտայ թէ Նաբոլէոն իշխանը Հիւսիսային Վերմանիա ծոցեալ ճառապարհորդելու նպատակաւ լատ. փետր 28ին Փարիզէն մեկնէր է :

— Բալէրմօէն եկած հեռագիրները Սիկիլիոյ համար եղած տարածոյ

նութիւնները սուտ կ'անեն, և կիւմացունեն որ հանդարտութիւնը գրեթէ խոլին կտրէ յիշեալ կողմն մէջ :

— Թայմը լրագրոյն ուղղուած նամակ մը մէջ կիտրոնիք թէ լատ. փետրվար 1ին անգղիացիք Հապէշաստանի Մոտիկրաթ քաղաքին տիրեր և, Տէրալի և Թարանթայի բնակիչները թէոգորոս թագաւորին հնազանդեր են :

— Կլուսի թէ Սիամի թագաւորութեան առաջին կարգի գերդաստաններէն խել մը իշխանազուններ մօտ օրերս Փարիզ պիտի ճանապարհորդեն եղեր : Այս իշխանազուններուն մէջն է եղեր նաև Սիամի գլխաւոր պաշտօնէին օրդին, որ աղէկ կրթութիւն առած է :

— Միւնքէն կգրեն թէ ամերիկացի ֆրեյթմէն մը Պիւրէ հասեր է և Նիգրիա շինուած զրահաւոր նաւ մը մօտ օրերս Յունաստան կ'ապասուի :

— Դամասկոսէն կ'իմացնեն որ Մէքէ գնացողները այս տարի շատ քիչ են եղեր, և կարաւանը փետր. 6ին ճամբայ ելեր է : Եւրոպայի բանակին հրամանատար Սուսթաֆա փաշան Դամասկոս հասեր է :

— Կլուսի թէ աւստրիական տորմիդը Յունաստանէն մեկնելով Ս. Նիգրէի ծովածոցը պիտի մտնէ :

— Ռուսիոյ մէջ նոր զորաժողով մը ըլլալով 92,104 հոգի գումարուեր են, որոնցմէ 78,283ը բան և հինգ տարեկան են եղեր :

Իսկ Լեհաստանի թագաւորութեան մէջ միայն 10,156 անձանց զորաժողով եղեր է :

— Պերլինի մէկ հեռագրալրերը սուտ կ'անեն Փարիզի լրագրաց Պիլմարք կոմսին հրաժարման մասին ըրած տարածայնութիւնը, և կ'ստատես թէ

Գուլիէլմու թագաւորը Պ. Պիլմարքի քաղաքահանութեան կիսրօտի եղեր :

— Պէրլինի մէջ հրատարակուող դատականութեան լրագիրն մնացնելով : հրատարակութեան դարերէ հետեւեալ կերպով : — Բոլոր լրագրող պետներն ու խմբագիրները իբրեւ յուղարկաւորութեան հանդիսի մը հրաւիրեց, և լրագրոյն վերջին թիւը զարդարեալ դադարի մը մէջ գնելով, և յուղարկաւորը սգոյ հանգերձ հապած, առջեկն ալ նուազածուք երգելով, առաջուց սրտորաստեալ դամբանի մը մէջ դրեր է զայն :

Տակաւին կղարմանալք այս գործողութեան վայ :

Ը.Օ.Դ

Պ. Քէրտլէ Մարգարեանը իւր տեղը փոխադրելով Քիւրքձի խանի գուռը թիւ 134 Գրատունը և կամ նոյն խանին վերի յարկը թիւ 25 կազմատունը կը ծանուցանէ դատաւորաց և դատարան ուղղորդուելն որ այստեղ տեղեկան կրնան զնիքը այս երկու տեղադրանքը և թէ կրնան անոնց հաւատարկութեան որ Հայ Ընթերցանութիւնը ծաւալելու համար թէ դառնադիրք թէ մատենադարան թիւեր և թէ վիճարանական և թատերադահլիւրեանք բոլոր Երախաճատներուն ապրու կարող եղած վերջին գնէն տեսնին և քանակութեանը համեմատ 100 ին 2 էն մինչև 10 րդ դեղչով վաճառել : Գարծեալ ով որ անկազմ գիրք կամ տետրակ ունի մինչև ցայժմ կազմուելու գնէն զգալի տարբերութեամբ մը խիստ հաստատուն պիտի կազմուի : Եթէ գրեանք կամ տետրալը բաղմամբ թիւէն ստակի տեղ կրնայ իրենց տեսակներէն ընդունուիլ :

Բարակեօմրիւկի Ս. Յովհ. Ոսկերեքան եկեղեցւոյն կալուածներէն թաղին մէջ գտնուած 36 սենեակով խանը և ներքի խահվէն և խանին դուռը գտնուած ուրիշ խանութ մը վարձու պիտի տրուի : ուստի վարձու բռնել ուղղը կրնայ ներկայանալ ամէն օր փետրուար ամսոյս մինչև վերջը ի խորհ. թաղ. խորհրդոյն ուր ներկայ է մինչև ժամ 4 :

1868 փետր. 13

Միայն մեր օրագիրը ծախելու համար 3-4 անձանց պէտք ունիմք, որոց հնգական զուտ աւուրչէք պիտի տրուի, և եթէ յիսունէն աւելի ծախեն՝ ստացնորդ ալ պիտի ընդունին :

Ուղղը կալածա Միւհէնտիսեան տղարանը գալու և օրագրոյս Տնօրէնին հետ տեսնուելու է :

Օրագիրս ձեռքէ ծախուելէ զատ, կրնուի նաև — Սահմուտ միայն Գաղթի խանի քովի գրավաճառին խանութը. Սաքաթօգուշու Օլում պիւլիւ խանին տակը Գալաֆեանի խանութը, Պահճէ-գալիւ Իհթիսա պիլիմի դեսարանը, Պէյօղլու շիտակ ճամբան 187 և 149 թիւ ծխավաճառաց խանութները, Պէշկիթաշ ծխավաճառ Պետրոս աղայի խանութը. Դալաթիա Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ բանկայը և Պէյօղլու Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ բանկայը :

ՏԵՌԹԻՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱՆՃԵԵՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԵՆՏԻՍԵԱՆ